NUTA BULLETIN
FORTNIGHTLY JOURNAL OF NAGPUR UNIVERSITY TEACHERS' ASSOCIATION
Regd. No. ATI 263 *Licensed to post without prepayment No. ATI 10
YEAR : 25) 1st December 2000 (No : 8

MINUTES

of the General Body Meeting of NAGPUR UNIVERSITY TEACHERS'ASSOCIATION held at 12.00 noon on

SUNDAY, the 17th September, 2000 at R.L.T. Science College Hall, AKOLA

General Body of Nagpur University Teachers' Association met at 12.00 noon on Sunday, the 17th September,2000 at R.L.T. Science College Hall, Akola. Prof.B.T.Deshmukh, President was in the chair. The membership numbers of the members present at the meeting are as follows :-

044, 048, 058, 072, 090, 118, 129, 131, 154, 164, 233, 257, 259, 260, 269, 302, 370, 380, 387, 388, 389, 391, 432, 474, 496, 497, 499, 505, 557, 559, 581, 622, 623, 662, 691, 723, 724, 738, 739, 807, 811, 817, 820, 840, 930, 986, 987,

1016, 1106, 1113, 1117, 1121, 1124, 1132, 1154, 1161, 1177, 1179, 1192, 1195, 1207, 1210, 1213, 1217, 1258, 1308, 1314, 1370, 1382, 1406, 1433, 1525, 1540, 1575, 1585, 1605, 1611, 1622, 1627, 1651, 1679, 1681, 1685, 1694, 1733, 1756, 1781, 1793, 1795, 1796, 1797, 1798, 1820, 1836, 1837, 1849, 1857, 1871, 1968,

2002, 2005, 2007, 2008, 2009, 2010, 2014, 2016, 2038, 2049, 2100, 2103, 2107, 2108, 2111, 2114, 2117, 2120, 2137, 2138, 2154, 2162, 2256, 2261, 2302, 2350, 2375, 2401, 2410, 2419, 2430, 2432, 2434, 2439, 2455, 2488, 2489, 2503, 2516, 2524, 2526, 2532, 2537, 2575, 2586, 2587, 2603, 2606, 2616, 2624, 2625, 2655, 2664, 2666, 2675, 2698, 2729, 2747, 2872, 2887, 2903, 2906, 2913, 2921, 2940, 2943, 2944, 2976, 2994, 2997,

3041, 3061, 3063, 3064, 3065, 3095, 3097, 3098, 3109, 3110, 3111, 3113, 3115, 3116, 3129, 3131, 3164, 3169, 3177, 3205, 3210, 3231, 3237, 3243, 3245, 3250, 3257, 3276, 3277, 3279, 3298, 3299, 3300, 3311, 3321, 3334, 3336, 3338, 3351, 3368, 3371, 3374, 3379, 3380, 3432, 3433, 3436, 3478, 3480, 3483, 3491, 3492, 3496, 3498, 3499, 3502, 3515, 3523, 3524, 3566, 3574, 3577, 3597, 3598, 3621, 3630, 3635, 3638, 3663, 3667, 3686, 3691, 3732, 3750, 3763, 3771, 3772, 3787, 3797, 3804, 3805, 3809, 3846, 3855, 3878, 3886, 3887, 3936, 3954, 3980, 3982, 3983, 3997,

ITEM NO. 279 :
CONFIRMATION OF MINUTES :

CONFIRMED the minutes of the General Body meeting of Nagpur University Teachers' Association held at 12.00 noon on Sunday, the 14th May,2000 at Seminar Hall, G.S.College of Commerce and Economics Nagpur.

Note :- 1) Copy of the minuites was Circulated on pages 76 to 77 of 2000 NUTA Bulletin.

2) Corrections, if any, were invited in the copy of the Minutes of the General Body Meeting of Nagpur University Teachers'Association held at 12.00 noon on Sunday, the 14th May, 2000, at Seminar Hall, G.S.College of Commerce and Economics Nagpur. vide No.CIM/8 Dated 1st June 2000 published on page 67 of 2000 Nuta Bulletin. No correction was received.

विषय क्रमांक : २७९ (अ)
सौ. मनीषा बैतुले यांचे दुःखद निधन :

प्रा.वसंत देशपांडे यांनी सौ.मनीषा बैतुले यांचे दुःखद निधनाबद्दल मांडलेला पुढील शोक प्रस्ताव **सम्मत करण्यात आला.**

"सौ. मनीषा बैतुले, ग्रंथपाल, सिताबाई कला महाविद्यालय, अकोला यांचे दुर्धर आजाराने, १६ ऑगस्ट २००० रोजी दुःखद निधन झाले. सिताबाई कला महाविद्यालयात ग्रंथपाल म्हणून त्या गेले ३० वर्ष कार्यरत होत्या. प्रत्येक विषयासंबंधीचे बहुतेक संदर्भ ग्रंथ अगदी आत्मियतेने संबधित विद्यार्थी व प्राध्यापकांना उपलब्ध करुन देण्यात त्यांचा हातखंडा होता. स्वतःच्या महाविद्यालयातीलच नव्हे तर बी.जी.ई. सोसायटीतील प्रत्येक संस्थेतील शिक्षक/शिक्षकेत्तर सहकाऱ्यांशी त्यांची वागणूक प्रेमळ व सहकार्याची होती. नुटाच्या त्या सदस्य होत्या व नुटाच्या चळवळीमध्ये/संघर्षामध्ये हिरिरीने सहभागी होण्याकडे त्यांचा कटाक्ष होता. त्यांच्या दुःखद निधनामुळे त्यांचे पती प्रा. श्री. अशोक बैतुले, इतर स्वकीय यांच्यावर जो आघात झाला तो सोसण्याचे बळ ईश्वर त्यांना प्रदान करो. ही सभा त्यांच्या दुःखात सहभागी आहे. त्यांच्या आत्म्यास शांती मिळो ही ईश्वरचरणी प्रार्थना"

विषय क्रमांक : २७९ (ब)
प्रा. आर.टी. ठाकुर यांचे दुःखद निधन :

डॉ.एकनाथ कठाळे यांनी प्रा. आर.टी.ठाकुर यांचे दुःखद निधनाबद्दल मांडलेला पुढील शोक प्रस्ताव **सम्मत करण्यात आला.**

"सी.पी. अँड बेरार महाविद्यालयातील सेवानिवृत्त प्राध्यापक श्री. आर.टी. ठाकूर यांचे दिनांक २ जुलै २००० रोजी दुर्धर आजाराने वयाच्या ७३ व्या वर्षी दुःखद निधन झाले. प्रा. ठाकूर हे नुटाचे सक्रिय आजीवन सदस्य होते. नुटाची ही सभा प्रा. ठाकूर यांचे निधनाबद्दल शोकसंवेदना व्यक्त करीत आहे. नुटाचे सदस्य त्यांच्या कुटूंबियांच्या दुःखात सहभागी आहेत"

विषय क्रमांक : २७९ (अ)
डॉ. बी.बी. कडू यांचे दुःखद निधन :

प्रा.ए.जी.सोमवंशी यांनी डॉ.बी.बी.कडू यांचे दुःखद निधनाबद्दल मांडलेला पुढील शोक प्रस्ताव **सम्मत करण्यात आला.**

"अमरावती विद्यापीठाच्या बायोटेक्नॉलॉजी विभागाचे प्रमुख डॉ.बी.बी.कडू यांचे दिनांक १३ ऑगस्ट २००० रोजी हृदय विकाराच्या आजाराने दुःखद निधन झाले. डॉ.बी.बी.कडू हे नुटा चे सक्रिय सभासद होते. ते एक अभ्यासू शिक्षक व संशोधक असल्यामुळे अतिशय विद्यार्थीप्रिय होते. सहकाऱ्यांशी त्यांची वागणूक अतिशय नम्रपणाची व सहकार्याची असल्यामुळे शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचारी यांच्यातही ते अतिशय प्रिय होते. या ठरावाव्दारे डॉ.बी.बी.कडू यांच्या संशोधनाचा व शिक्षकी पेशाला वाहिलेल्या त्यांच्या सेवेचा गौरव करण्यात येत आहे. परमेश्वर त्यांच्या आत्म्यास शांती आणि सदगती देवो."

शोक प्रस्ताव मांडणाऱ्या सदस्यांनी आपल्या भावना व्यक्त केल्या. अध्यक्षांनी सुध्दा आपल्या भावना व्यक्त केल्या. सभेने दोन मिनीटे स्तब्ध उभे राहून दिवंगत सदस्यांना आपली आदरांजली वाहिली. **सम्मत केलेल्या शोकप्रस्तावाची प्रत संघटनेच्या वतीने सचिव शोकाकूल कूटूंबियांकडे पाठवितील असे अध्यक्षांनी सांगितले.**

ITEM NO. 280 :
APPROVAL TO THE AUDITED STATEMENT.

CONSIDERED AND APPROVED the Audited Balance Sheet and Income and Expenditure Account of the Association for the year ended on 31st March, 2000.

Notes : *(i) The copy of the Audited Balance sheet and Income and Expenditure Account of the Association for the said Financial year was circulated on page 86 & 87 of 2000 NUTA Bulletin.*

(ii) The Audited Balance sheet and Income and Expenditure Account were placed before the General Body by Prof. S.A.Tiwari, Treasurer, on behalf of the Executive Committee.

ITEM NO. 281 :
STATEMENT ON FIXED SECURITIES POSITION :

NOTED the Statement no.11 showing the position of the Fixed Securities of the Association as on 31st March 2000.

Note : *(i) statement no.11 regarding the fixed securities of the association as on 31st March 2000. was circulated on page 88 of 2000 NUTA Bulletin.*

(ii) The Statement showing the position of the Fixed Securities of the Association as on 31st March 2000 , was placed before the General Body by Prof. S.A.Tiwari, Treasurer, on behalf of the Executive Committee.

ITEM No. 282
SHAMEFUL GR ON SHIKSHAN SEVAK :

The following resolution moved by Prof. A.G.Somvanshi was **ADOPTED** :

The government's uncalled for move to appoint Shikshan Sevak instead of regular teachers is an act of shame. Never has the teaching community been reduced to such a humiliation in the independent India. Last year the government toyed with this idea and introduced the same for primary education. Emboldened by the fact that the academic community did not raise its voice against the said decision of the government, the government has taken one more step by introducing the scheme in the secondary schools and junior colleges in the State. The GR states that such sevaks would be appointed for 10 months in each year with the vacation being treated as no work no pay. The salary would be called the honorarium and it ranges from Rs. 2500 to Rs. 3500 per month. A fully qualified junior college teacher with post-graduate degree in second class and training qualification of B.Ed./DHE, would receive Rs. 3500/- per month. There would be one day leave for every two months of service for such teachers which works out to a mere 5 days of paid leave in the entire year. Any leave beyond the 5 day limit would be without pay. All other facilities that the teaching community enjoys are denied to them. The system of appointment would continue for a period of 5 years with 50 months of pay out of 60 months, and then the sevaks would be held eligible for employment as regular teachers. The GR provides the duties to be performed by such sevak which includes all the duties that a teachers is expected to perform apart from 'any other duty' that may be assigned by the Principals/Headmasters and managements of the institutions. This will set at naught the procedure of selection committees, proper selection of suitable candidates, counting of service for placements in higher scales of pay and so on. Teachers all over the State from KG to PG are agitated against the government's action. This is a struggle of the teaching community not for their scales of pay or other economic demands of theirs. It is a struggle of the teaching community for protecting and preserving the profession to which they belong, whose contributions in terms of human capital development is being overlooked.

This house is convinced that the government action in respect of appointing shikshan sevak will spell disaster to the very edifice of education in our state and the damage that is being done today will be irreparable.

This house is of the opinion that, a new united

(१)

नागपूर विद्यापीठाशी संलग्न वरिष्ठ महाविद्यालयातील गणित विषयाच्या कार्यभारातील त्रुटीबाबत

महाराष्ट्र विधानपरिषद : : पहिले अदिवेशन, १९९९

बुधवार, दिनांक ७ एप्रिल १९९९

(२४) *३३७४१. **सर्वश्री बी.टी. देशमुख, व्ही.यु.डायगव्हाणे, सुरेश पाटील, जयवंत ठाकरे, प.म. पाटील** : सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील कायः-

(१) महाराष्ट्र शासनाने २१ व २२ सप्टेंबर १९७६ च्या अडव्हॉक कमेटीच्या शिफारशीनुसार विविध विषयांचा कार्यभार ठरविण्यासाठी स्वीकृती दिलेली असली तरी मा. सहसंचालक उच्च शिक्षण, नागपूर, ट्युटोरीयलची संपूर्ण वर्गासाठी एक बॅच याप्रमाणे गणित विषयाकरिता चुकीचा कार्यभार निश्तित करण्यासाठी बाध्य करीत आहेत, अशी तक्रार करणारे एक निवेदन कन्व्हेनर "नागपूर युनिव्हर्सिटी मॅथेमॅटीक टीचर्स असोसिएशन" यांनी मा. उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री यांचेकडे दिनांक २८ डिसेंबर १९९८ रोजी किंवा त्या दरम्यान पाठविले, हे खरे आहे काय;

(२) असल्यास, सदरहू निवेदनात अंतर्भूत असलेल्या तक्रारीच्या निवारणार्थ शासनाने काय उपाययोजना केलेली आहे वा करण्याचे योजिले आहे;

(३) उपाययोजना केलेली नसल्यास, याबाबत होणाऱ्या विलंबाची कारणे काय आहेत?

श्री. दत्ता राणे : (१) होय.

(२) याबाबत शिक्षण संचालक, उच्च शिक्षण यांचेकडून अहवाल मागविण्यात आला आहे तो प्राप्त होताच या निवेदनावर उचित कार्यवाही करण्यात येईल.

(३) भाग २ ला दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात प्रश्न उद्‌भवत नाही.

*****

(२)

नागपूर विद्यापीठाशी संलग्न वरिष्ठ महाविद्यालयातील गणित विषयाच्या कार्यभारातील त्रुटीबाबत

महाराष्ट्र विधानपरिषद : : चौथे अधिवेशन, १९९९

बुधवार, दिनांक १५ डिसेंबर १९९९

(४९) * २९६ **सर्वश्री बी.टी.देशमुख, व्हि.यू.डायगव्हाणे, सुरेश पाटील, जयवंत ठाकरे, प.म. पाटील** : तारांकित प्रश्न क्रमांक ३३७४१ ला दिनांक ७ एप्रिल १९९९ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय उच्च व तंत्रशिक्षण मंत्री पुढील गोष्टीचा खुलासा करतील काय–

(१) महाराष्ट्र शासनाने २१ व २२ सप्टेंबर १९७६ च्या ॲडहॉक कमेटीच्या शिफारशीनुसार विविध विषयांचा कार्यभार ठरविण्यासाठी स्विकृती दिलेली असली तरी सहसंचालक, उच्च शिक्षण, नागपूर, ट्युटोरीअलची संपूर्ण वर्गासाठी एक बॅच याप्रमाणे गणित विषयाकरिता चुकीचा कार्यभार निश्चित करण्यासाठी बाध्य करतात अशी तक्रार करणाऱ्या निवेदनाबाबत शिक्षण संचालक, उच्च शिक्षण यांचेकडून अहवाल प्राप्त झाला आहे, हे खरे आहे काय;

(२) अहवाल प्राप्त झाला असल्यास, त्यावर शासनाने घेतलेल्या निर्णयाचे स्वरुप काय;

(३) अहवाल प्राप्त झालेला नसल्यास, याबाबत होणाऱ्या विलंबाची कारणे काय आहेत व त्यास किती कालावधी अपेक्षित आहे?

श्री.दिलीप वळसे पाटील : (१) नाही.

(२) याबाबत शिक्षण संचालक, उच्च शिक्षण यांचेकडून अहवाल मागविण्यात आला आहे. तो प्राप्त होताच या निवेदनावर उचित कार्यवाही करण्यात येईल.

(३) प्रस्तावाची संपूर्ण तपासणी करुन शिक्षण संचालक, उच्च शिक्षण यांनी त्यांचा स्वयंस्पष्ट अहवाल सादर करावयाचा असल्याने त्यास विलंब होत आहे.

*****

struggle of the teaching community from KG to PG all over the State will be necessary if we have to force the State to see reason and trace back the steps that the State has taken in the wrong direction.

विषय क्रमांक २८३ :
नेट सेट बाबतचे पत्र आंदोलन

कार्यकारी मंडळाच्या वतीने प्रा. सुशिल काळमेघ यांनी मांडलेला पुढील प्रस्ताव **सम्मत करण्यात आला.** :-

नेट सेट बाबत महाराष्ट्र प्राध्यापक महासंघाने पुरस्कारीलेल्या पत्र आंदोलनामध्ये सर्वशक्तीनुसार सहभागी होण्याचा निर्णय घेण्यात येत आहे.

नोट :- पत्र आंदोलनामध्ये वापरावयाचा नमुना व सुचना सन २००० च्या नुटा बुलेटीनच्या अंकात पृष्ठ ८८ ते ९० वर प्रसृत करण्यात आलेल्या होत्या.

विषय क्रमांक २८४ :
नुटाच्या आमसभेच्या ठरावावर नुटा सदस्यांनी ध्यावयाची भूमिका

कार्यकारी मंडळाच्या वतीने सचिव डॉ.एकनाथ कठाळे यांनी मांडलेला पुढील प्रस्ताव **संमत करण्यात आला.** :-

शुक्रवार, दिनांक २६ मे २००० रोजीच्या नागपूर येथून प्रसिद्ध होणाऱ्या दै.लोकसत्ताच्या 'विदर्भरंग' पुरवणीमध्ये "जुन्या कागदांची नवी रद्दी, नुटाने चालविले आहे तरी काय?" या मथळ्याचा लेख लिहून डॉ. सु.ह.पळसापूरे यांनी संघटनेचे सदस्य या नात्याने अत्यंत बेजबाबदारपणाचे वर्तन केलेले आहे. डॉ. सु.ह. पळसापूरे हे स्वतः संघटनेचे आजिवन सदस्य आहेत. (क्रमांक ८५) त्या अधिकारामध्ये त्यांना नुटाबुलेटीन नियमितपणे मिळते हे त्यांच्या लेखावरून स्पष्ट दिसून येते. संघटनेच्या आमसभेने एकमताने रविवार, दिनांक १९ सप्टेबर १९९९ रोजी विषय क्रमांक २६२ अन्वये मंजूर केलेल्या ठरावावर त्यांनी केलेली टिका त्यांच्या क्षुद्र बुद्धीचे प्रतिनिधित्व करणारी आहे.

वस्तुतः १.९.१९९९ च्या बुलेटीनच्या पृष्ठ ८५ वर या सभेची कामकाजपत्रिका पूर्वप्रसृत करण्यात आली होती. त्यामध्ये विषय क्रमांक २६२ वर प्राचार्य श्री. व्ही.एस.भोयर यांचा याबाबतचा प्रस्ताव समाविष्ट होता. त्या प्रस्तावाला प्रा.सुभाष गवई यांनी मांडलेल्या सुधारणा सुद्धा पूर्वप्रसृत करण्यात आल्या होत्या. प्रत्यक्ष सभेमध्ये प्राचार्य श्री.पी.पी.पाळेकर यांनी सुचविलेली 'सुधारणेस सुधारणा' विचारात घेऊन आमसभेने उपरोक्त प्रस्ताव एकमताने मंजूर केलेला होता. मतभेदाचा आदर व विचारांचे स्वातंत्र्य यांचा संघटनेने सातत्याने व नेहमीच पुरस्कार केलेला आहे. पण याचा अर्थ स्वैराचारी वर्तनास अमर्याद मुभा असा करता येवू शकत नाही.

१) स्वतः सदस्य म्हणून असलेल्या अधिकारांचा वापर करावयाचा नाही. ठराव किंवा प्रस्ताव मांडायचा नाही, मांडलेल्या प्रस्तावाला विरोध करण्यासाठी किंवा पाठिंबा देण्यासाठी आमसभेला उपस्थित रहावयाचे नाही, नंतर मात्र एकमताने आमसभेने संमत केलेल्या ठरावावर वृत्तपत्रातून क्षुद्रबुद्धिची टिका टिप्पणी करावयाची हे सदस्य या नात्याने करण्यात आलेले अत्यंत बेजाबदारीचे स्वैराचारी वर्तन होय.

२) स्वतःला पसंत नसलेला आमसभेचा एखादा प्रस्ताव परतवून लावण्यासाठी किंवा निरस्त करण्यासाठी संघटनेचा सदस्य या नात्याने उपलब्ध असलेल्या कोणत्याही संधीचा वापर न करता किंवा आमसभेला आपल्या विचारांचा आदर करण्याची किंवा मूल्यमापन करण्याची कोणतीही संधी न देता त्यांनी केलेले लिखाण संघटनेचा सदस्य म्हणवून घेतांना करण्यात आलेल्या लज्जास्पद वर्तनाच्या श्रेणीमध्येच मोडणारे आहे.

३) प्राध्यापकांच्या व्यावसायिक जीवनामध्ये व संघटनेच्या एकंदर कामकाजामध्ये जुनी कागदपत्रे, तसेच सलग एका ठिकाणी उपलब्ध होऊ शकणारे शासननिर्णयांचे विषयवार एकत्र संकलन याविषयी या लिखाणातून त्यांनी व्यक्त केलेली मते त्यांच्या नावामागे लावलेल्या ''डॉ.'' या बिरुदावलीला शोभणारी नाहीत. असे या सभेचे स्पष्ट मत आहे.

४) नुटा बुलेटीन मध्ये काय असते? याबाबत स्वतःच आपल्या लेखामध्ये प्रश्न विचारून जी माहिती दिली जाते त्याची कुचेष्टा करून नंतर तशी माहिती देणे आवश्यक सुद्धा आहे असे प्रामाणिक मत व्यक्त करावयाचे व एकदा काम झाले की त्याची काय गरज आहे हा जो विचार त्यांनी मांडला आहे तो कमालीच्या कृतघ्नपणाचे प्रतिनिधित्व करणारा आहे.

५) नुटाने काय करावे याविषयीचे जे अनाहूत सल्ले त्यांनी या लेखामध्ये दिलेले आहे ते त्याच्या वैचारिक अपंगत्वाचे, व्यावसायिक अज्ञानाचे व नैराश्यपूर्ण मानसिक स्थितीचे प्रतिनिधीत्व करतात.

६) विद्याव्यासंगाच्या क्षेत्रात आमच्यातही एखादा 'रद्दी' माणूस आहे हे सिद्ध करण्याचा आटापीटाच जणू काही या लेखाच्या माध्यमातून ''डॉ. पळसापूरे'' यांनी करावा याचा या सभागृहाला विषाद वाटतो. एक शिक्षक या नात्याने हे जे अत्यंत अशोभनीय व संघटनेचा सदस्य या नात्याने जे लज्जास्पद वर्तन त्यांनी केले आहे त्यांबद्दल हे सभागृह तीव्र निषेध व्यक्त करीत आहे व त्यांच्या असद्‌वर्तनीय वागणुकीमुळे त्यांचे संघटनेचे सदस्यत्व पाच वर्षासाठी निलंबित करण्याचा निर्णय घेत आहे.

(३)

नागपूर विद्यापीठाशी संलग्न वरिष्ठ महाविद्यालयातील गणित विषयाच्या कार्यभारातील त्रुटीबाबत

महाराष्ट्र विधानपरिषद : : पहिले अधिवेशन, २०००

बुधवार, दिनांक २२ मार्च २०००

(४३) *२६७७. सर्वश्री बी.टी.देशमुख, व्ही. यु. डायगव्हाणे, सुरेश पाटील, जयवंत ठाकरे, प.म.पाटील : तारांकित प्रश्न क्रमांक २९६ ला दिनांक १५ डिसेंबर १९९९ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय:–

(१) महाराष्ट्र शासनाने २१ व २२ सप्टेंबर १९७६ च्या ॲडव्हॉक कमिटीच्या शिफारशीनुसार विविध विषयांचा कार्यभार ठरविण्यासाठी स्विकृती दिलेली असली तरी सहसंचालक, उच्च शिक्षण, नागपूर, ट्युटोरियलची संपूर्ण वर्गासाठी एक बॅच असा गैर अर्थ काढून गणित विषयांकरिता चुकीचा कार्यभार निश्चित करण्यासाठी बाध्य करतात अशी तक्रार करणाऱ्या निवेदनाबाबत शिक्षण संचालक, उच्च शिक्षण यांचेकडून स्वयंस्पष्ट अहवाल प्राप्त झाला, हे खरे आहे काय;

(२) अहवाल प्राप्त झाला असल्यास, त्यावर शासनाने घेतलेल्या निर्णयाचे स्वरुप काय;

(३) अहवाल प्राप्त झालेला नसल्यास, याबाबत होणाऱ्या विलंबाची कारणे काय आहेत व त्यास किती कालावधी अपेक्षित आहे?

श्री.दिलीप वळसे-पाटील: (१) शिक्षण संचालक, उच्च शिक्षण यांचेकडून अहवाल प्राप्त झाला आहे.

(२) व (३) शिक्षण संचालक, उच्च शिक्षण यांच्या अहवालाची छाननी सध्या सुरू आहे.

*****

विषय क्रमांक २८५ :
होमिओपॅथीक प्राध्यापकांना इतर शास्त्राच्या प्राध्यापकांना लागू असणाऱ्या वेतनश्रेण्या लागू करणे.

डॉ.जी.एस.सारडा ह्यांनी मांडलेला पुढील प्रस्ताव आमसभेच्या परवानगीने चर्चेनंतर मागे घेण्यात आला. :-

महाराष्ट्र राज्यामध्ये एम.बी.बी.एस., बी.ए.एम.एस. व बी.एच.एम.एस. या अभ्यासक्रमांना समकक्ष अशी मान्यता प्रदान करण्यात आली आहे. तरीपण होमिओपॅथीक प्राध्यापकांना इतर शास्त्राच्या प्राध्यापकांना लागू असणाऱ्या वेतनश्रेणी, पेन्शन, ग्रॅच्युअटी व वेतनवाढ लागू करण्यात आलेल्या नाहीत. त्या त्वरीत लागू करण्यात याव्यात.

विषय क्रमांक : २८६
सभा व्यवस्थेबद्दल आभार :

सहसचिव प्रा.अनिल ढगे यांनी महाविद्यालयाचे प्राचार्य व स्थानिक शाखेच्या इतर प्राध्यापकांनी, जिल्हा नुटाचे अध्यक्ष, सचिव व सदस्य यांनी, ही सभा यशस्वी करण्यासाठी घेतलेल्या परिश्रमाबद्दल आणि दिलेल्या सहकार्याबद्दल त्यांचे मनःपुर्वक आभार मानले. शेवटी सर्व उपस्थित सदस्यांचे आभार मानून सभा संपली असे अध्यक्षांनी जाहीर केले.

स्वा / **बी.टी.देशमुख**
अध्यक्ष

स्वा / **एकनाथ कठाळे**
सचिव

****

जुलै २००० च्या अधिवेशनात नेटसेट बाबत मा. मंत्री उच्च व तंत्रशिक्षण यांनी घेतलेली भूमिका

मंगळवार, दिनांक २५ जुलै २०००

सदरहू लक्षवेधी सूचना मंगळवार, दिनांक २५ जुलै २००० रोजीच्या विधानपरिषदेच्या दिवसाच्या कामकाजात, क्रमांक चार (३) वर दाखविण्यात आलेली होती. सभागृह सुरु होण्याच्या एक तास अगोदर लक्षवेधी सुचनेवरील मा. मंत्री उच्च व तंत्रशिक्षण यांचे निवेदन आम्हा सदस्यांना खणातून वितरित करण्यात आले होते. ठरल्याप्रमाणे सभागृहाची नियमित बैठक त्यादिवशी दुपारी १२.०० वाजता सुरु झाली. राजकीय कारणावरून खूप गोंधळ झाला. एकदा मा. सभापतींनी कामकाज १० मिनिटासाठी स्थगित केले. पुन्हा बैठक सुरु झाल्यावर "सभागृहात गोंधळाचे वातावरण निर्माण झाल्याने सभागृहाचे कामकाज करणे शक्य नाही" असे सांगून मा. सभापतींनी १२.४६ वाजता बैठक स्थगित केली. त्यादिवशी कोणतेही कामकाज होवू शकले नाही. आमच्या लक्षवेधी सुचनेमध्ये आम्ही काय मुद्दे उपस्थित केले होते व त्यावर शासनाची भूमिका काय होती? हे लक्षात यावे म्हणून उपरोक्त निवेदन प्रसृत केलेले आहे.

सर्वश्री. बी.टी.देशमुख, वसंत काळे विधानपरिषद सदस्य यांनी महाराष्ट्र विधानपरिषद नियम १०१ अन्वये दिलेली लक्षवेधी सूचना पुढील प्रमाणे आहे.

"नेटसेटची परीक्षा उत्तीर्ण न केल्याचे निमित्त करून बेकायदेशीरपणे शेकडो महाविद्यालयीन व विद्यापीठीय शिक्षकांच्या वार्षिक वेतनवाढी रोखण्याचा महाराष्ट्रामध्ये घडलेला व घडत असलेला प्रकार, मे, जुन मध्ये वेतननिश्चिती करतांना या वेतनवाढीपासून अशा प्राध्यापकांना वंचित ठेवण्याचा झालेला निर्णय, १८ जानेवारी १९८९ रोजी महाराष्ट्र शासनाचे मुख्यमंत्री व महाराष्ट्र प्राध्यापक महासंघामध्ये झालेल्या समझोत्याचा त्यामुळे होत असलेला भंग, २ फेब्रुवारी १९९४ , ७ मार्च १९९४, २४ मार्च १९९४ च्या शासननिर्णयाने अशा शिक्षकांवर अनेक अन्याय्य अटी लादणे, २२ डिसेंबर १९९५ च्या शासननिर्णयाने त्यातील अनेक अटी मागे घेणे, त्यांना तदर्थ नेमणुका देणे, वार्षिक वेतनवाढी न देणे, व त्यांची सेवा, वरिष्ठ व निवडश्रेणीसाठी ग्राह्य न धरणे, ४ एप्रिल २००० च्या एका पत्रान्वये विद्यापीठ अनुदान आयोगाने "युजीसी रेग्युलेशन्स २०००" सर्व विद्यापीठांना पाठविणे, त्या रेग्युलेशनच्या (क्र.एफ-३-१/२०००पीएस) परिच्छेद २ मध्ये "नेट सेट ही पात्रता परिक्षा सेवेत भरती होतांना आवश्यक असेल. त्या त्या वेळेच्या पात्रतेनुसार त्या त्या वेळेच्या निवडसमिती मार्फत ज्यांची निवड झालेली आहे अशा यापूर्वीच सेवेत असलेल्या शिक्षकांना नेटसेटची अट लागू असणार नाही" असे स्पष्टपणे नमुद करुन सुद्धा याबाबतचे अन्याय्य शासननिर्णय निरस्त न होणे, या शिक्षकांच्या सेवाशर्ती परिनियमांनी ठरवाव्यात असे १९९४ च्या महाराष्ट्र विद्यापीठ कायद्यामध्ये स्पष्टपणे नमूद असतांना व परिनियमामध्ये कोणताही बदल न करता उमेदवारासाठी असलेल्या अटी विधिवतरित्या भरती झालेल्या शिक्षकांकरिता लागू करण्याच्या या प्रयत्नामुळे निर्माण झालेला तीव्र असंतोष व याबाबत शासनाची भूमिका"

(४)

नागपूर विद्यापीठाशी संलग्न वरिष्ठ महाविद्यालयातील गणित विषयाच्या कार्यभारातील त्रुटीबाबत.

महाराष्ट्र विधानपरिषद : : दुसरे अधिवेशन, २०००

मंगळवार, दिनांक १८ जुलै २०००

(२२)* ७५९७. **सर्वश्री सुरेश पाटील, बी.टी.देशमुख, व्ही.यु.डायगव्हाणे, प.म.पाटील :** तारांकीत प्रश्न क्र. २६७७ ला दिनांक २२ मार्च २००० रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय उच्च व तंत्रशिक्षण मंत्री पुढील गोष्टीचा खुलासा करतील काय :-

(१) महाराष्ट्र शासनाने २१ व २२ सप्टेंबर १९७६ च्या ॲडव्हॉक कमेटीच्या शिफारशीनुसार विविध विषयांचा कार्यभार ठरविण्यासाठी स्वीकृती दिलेली असली तरी सहसंचालक उच्च शिक्षण, नागपूर, ट्यूटोरिलची संपूर्ण वर्गासाठी एक बॅच असा गैर अर्थ काढून गणित विषयाकरिता चुकीचा कार्यभार निश्चित करण्यासाठी बाध्य करतात अशी तक्रार करणाऱ्या निवेदनाबाबत शिक्षण संचालक, उच्च शिक्षण यांचेकडून प्राप्त झालेल्या अहवालाची छाननी पूर्ण झाली, हे खरे आहे काय?

(२) नसल्यास, त्याबाबत शासनाने घेतलेल्या निर्णयाचे स्वरूप काय आहे.

(३) नसल्यास, याबाबत होणाऱ्या विलंबाची कारणे काय आहेत?

श्री दिलीप वळसे पाटील : (१), (२) व (३) अहवाल छाननीचे काम अद्याप पूर्ण झालेले नाही.

*****

मा. मंत्री, उच्च व तंत्रशिक्षण यांचे निवेदन

चौथ्या वेतन आयोगाच्या शिफारसीनुसार व विद्यापीठ अनुदान आयोगाने/केंद्र शासनाने दिनांक १७ जून ८७ व २२ जुलै, ८८ च्या पत्रान्वये कळविलेल्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार दि. २७ फेब्रुवारी, ८९ चे आदेश निर्गमित झालेले आहेत. या आदेशातील परिच्छेद ९ नुसार अधिव्याख्याता व तत्सम पदांवरील नियुक्त्यांकरिता संबंधित विषयातील पदव्युत्तर पदवी ५५ टक्के मार्कासह उत्तीर्ण असणे तसेच चांगला शैक्षणिक अहवाल व पात्रता परीक्षा उत्तीर्ण असणे या अटी आवश्यक आहेत.

विद्यापीठ अनुदान आयोगाने या संदर्भात दिनांक १९ सप्टेंबर १९९१ अन्वये जाहीर केलेल्या अधिसूचनेनुसार दि. १९.९.९१ पूर्वी सेवेत आलेल्या अधिव्याख्यात्यांना जर ते यापूर्वीच्या अटी व शर्तीनुसार नियुक्त झाले असतील तर नेट/सेट (पात्रता) परीक्षा उत्तीर्ण होण्यातून सूट आहे. तसेच जे अधिव्याख्याता दिनांक ३१.१२.९३ पूर्वी एम.फील. परीक्षा उत्तीर्ण झाले आहेत व ज्यांनी पी.एच.डी. प्रबंध दिनांक ३१.१२.९३ पूर्वी सादर केला आहे. त्यांनाही पात्रता परीक्षा उत्तीर्ण होण्यातून सूट आहे, दिनांक १९.९.९१ च्या अधिसूचनेतील तरतुदीनुसार विद्यापीठे व संलग्नित महाविद्यालयातील अधिव्याख्याता पदावरील नियुक्तीसाठी जी किमान शैक्षणिक अर्हता निश्चित करून दिली आहे. त्यापेक्षा कमी अर्हतेचे उमेदवार शिक्षक पदावर नियुक्त होण्यास अपात्र आहेत. **तथापि, अर्हताप्राप्त उमेदवार पुरेशा प्रमाणात उपलब्ध न झाल्याने व शिक्षकांची पदे रिक्त ठेवल्यास त्याचा परिणाम विद्यार्थ्यांच्या शिक्षणावर होत असल्याने, बिगर नेट/सेट उमेदवारांच्या नियुक्त्या या पदावर करण्यात आल्या आहेत.** या पदावरील नियुक्त्या नियमित करण्याकरिता अधिव्याख्यात्याने नेट/सेट परीक्षा उत्तीर्ण असणे आवश्यक आहे, त्यामुळे जोपर्यंत हे अधिव्याख्याता पात्रता परीक्षा पास होत नाहीत तोपर्यंत त्यांच्या नियुक्त्या तदर्थ स्वरुपाच्या ठेवण्याबाबतचे शासनाचे आदेश आहेत.

एप्रिल १९९८ च्या अधिवेशनात सभागृहात झालेल्या चर्चेच्या अनुषंगाने या तदर्थ शिक्षकांच्या रोखण्यात आलेल्या वेतनवाढी एक सवलत म्हणून खालील अटीसापेक्ष मुक्त करण्याचा निर्णय शासनाने घेतला असून त्याबाबतचे आदेश दिनांक २२.५.१९९८ च्या शासन निर्णयान्वये निर्गमित करण्यात आले आहेत.

१. या तदर्थ अधिव्याख्यात्यांच्या दि. १.४.९८ पूर्वीच्या वेतनवाढी रोखल्याच नव्हत्या असे समजून या दिनांकास त्यांची वेतननिश्तिती करण्यात यावी व त्यानुसार वाढीव वेतन त्यांना दि. १.४.९८ पासून अदा करावे.

२. तसेच या दिनांकापासून पुढे नेट/सेट उत्तीर्ण नसल्याच्या कारणास्तव तदर्थ नियुक्तीवरील अधिव्याख्यात्यांच्या वार्षिक वेतनवाढी रोखण्यात येवू नये.

३. रोखलेल्या वेतनवाढी मुक्त करताना संबंधित अधिव्याख्यात्यांना दि. १.४.९८ पूर्वीची थकबाकी मात्र देय होणार नाही.

४. तदर्थ नियुक्तीवरील नेट सेट अनुत्तीर्ण अधिव्याख्यात्यांना वार्षिक वेतनवाढ देण्याची सवलत दिली तरी त्यामुळे त्यांच्या नियुक्त्या नियमित झाल्या असे गृहित धरू नये.

नेट/सेट परीक्षा उत्तीर्ण नसलेले जे अधिव्याख्याता सेवेत आहेत, त्यांच्या सेवा कशाप्रकारे नियमित करता येऊ शकतील याबाबत विद्यापीठ अनुदान आयोग/केंद्र शासनाचा सल्ला मागितला होता. तथापि केंद्र शासनाने दिनांक २४ डिसेंबर, १९९८ अन्वये निर्गमित केलेल्या अधिसूचनेतील परिच्छेद ३.३ कडे शासनाचे लक्ष वेधून त्याप्रमाणे कार्यवाही करावी असे कळविले आहे.

परिच्छेद ३.३ पुढील प्रमाणे आहे :-

3.3.0 The minimum requirements of a good academic record, 55% of the marks at the master's level and qualifying in the National eligibility test, or an accredited test, shall remain for the appointment of Lecturers. It would be optional for the university to exempt Ph.D. holders from Net or to require NET, in their case, either as a desirable or essential qualification for appoinment as lecturers in the University department and Colleges.

विद्यापीठ अनुदान आयोगाने दि. ४.४.२००० रोजी पाठविलेल्या पत्रान्वये जी अधिसूचना पाठविली आहे. त्यामध्ये दि. २४.१२.१९९८ च्या अधिसूचनेतील पी.एच.डी. पदविधारकांना, अधिव्याख्याता पदावरील नियुक्तीच्या वेळी, नेट/सेट परीक्षा उत्तीर्ण होणे ही इष्ट व आवश्यक अर्हता राहील अशी देण्यात आलेली सूट काढून टाकण्यात आलेली असून त्यात खालीलप्रमाणे सुधारणा करण्यात आलेली आहे.

The provision contained in the UGC Notification of 24th December, 1998 mentioning that it would be optional for the university to exempt ph.D. degree holders from NET or to require NET in their case as a desirable or essential qualification for appointment as lecturer has been withdrawn NET shall remain the compulsory requirement for appointment as Lecturer even for **candidates** having Ph.D. degree. However, the candidates who have completed M.Phil, degree or have submitted Ph.D. thesis in the concerned subject up to 31st December, 1993, are exempted from appearing in the NET examination.

विद्यापीठ अनुदान आयोगाचे वरील आदेश सर्व विद्यापीठांना दि. १३.६.२००० च्या आदेशान्वये कळविण्यात आलेले आहेत. विद्यापीठ अनुदान आयोगाचे वरील आदेश लक्षात घेता अधिव्याख्यात्यांना नेट/सेट परीक्षा उत्तीर्ण करणे आवश्यक आहे व जोपर्यंत हे अधिव्याख्याता उमेदवार नेट सेट परीक्षा उत्तीर्ण होणार नाहीत तोपर्यंत त्यांच्या सेवा नियमित करता येणार नाहीत. **विहित अर्हतेतून सूट देण्याबाबतचे अधिकार हे विद्यापीठ अनुदान आयोगाचे आहेत.**

विद्यापीठ अनुदान आयोगाने दि. ४.४.२००० च्या पत्रान्वये पाठविलेल्या अधिसूचनेत स्पष्ट तरतूद केलेली आहे की, **अधिव्याख्याता पदावर निवड करतांना त्या पदाकरिता असणारी विहित शैक्षणिक अर्हता धारण करणाऱ्या उमेदवाराचीच नियुक्ती करण्यात यावी.** बिगर अर्हताधारक उमेदवाराची नियुक्ती करण्यात येऊ नये. सध्या महाविद्यालयामध्ये जे अनअर्हताधारक उमेदवार नियुक्त झालेले आहेत त्यांना विहीत अर्हता (नेट/सेट परीक्षा उत्तीर्ण असणे) धारण केल्याशिवाय त्यांच्या नियुक्त्या नियमित करता येणार नाहीत.

शासनाने एमफक्टो संघटनेशी चौथ्या वेतन आयोगाच्या वेतनश्रेणीसंदर्भात दि. १८ जानेवारी, १९८९ रोजी केलेल्या करारात केंद्र शासनाची कंपोझिट योजना अमलात आणण्याचा निर्णय घेण्यात आला होता. या निर्णयानुसार अधिव्याख्याता पदासाठी असलेल्या किमान पात्रतेच्या अटींसोबत विद्यापीठ अनुदान आयोगाने तयार केलेल्या comprehensive Test मध्येही उत्तीर्ण होणे आवश्यक असेल असे करारात नमूद केले आहे. यानुसार विद्यापीठ अनुदान आयोगाने अधिव्याख्याता या पदासाठी पात्रता अट म्हणून Comprehensive Test-Net या नावाने तयार केली व ही योजना १९.९.९१ पासून लागू केली आहे. यानुसार या कंपोझीट योजनेमध्ये अधिव्याख्याता पदाकरिता पात्रता परीक्षा उत्तीर्ण होणे ही आवश्यक अर्हता ठरविण्यात आली होती, त्यामुळे प्रत्येक अधिव्याख्यात्याला ही परीक्षा पास होणे अनिवार्य होते. दि. २.२.१९९४, ७.३.१९९४, २८.४.१९९४ व ३.९.१९९४ च्या पत्रान्वये पात्रता परीक्षा उत्तीर्ण होण्याची मुदत वेळोवेळी वाढवून देण्यात आली आहे. त्यानुसार जे अधिव्याख्याता अर्हताधारक नाहीत त्यांना दि. ३१.३.१९९६ पर्यंत पात्रता परीक्षा उत्तीर्ण होणे हे आवश्यक होते व जे अधिव्याख्याता पात्रता परीक्षा दि. ३१.३.१९९६ पर्यंत उत्तीर्ण होणार नाहीत त्यांना सेवेतून कमी करण्याचे आदेश दि. २८.४.९४ रोजी देण्यात आले होते. यासंदर्भात वेळोवेळी झालेल्या चर्चेच्या अनुषंगाने सेवेत असलेल्या अधिव्याख्यात्यांना नेट/सेट परीक्षा उत्तीर्ण नसल्याने सेवेतून कमी न करता तसेच विद्यापीठ अनुदान आयोगाचे याबाबतचे आदेश लक्षात घेता, शासनाने निर्गमित केलेल्या दिनांक २२.१२.१९९५ च्या आदेशात पुढील अटींचा समावेश आहे :-

१) विहित शैक्षणिक अर्हता धारक उमेदवार उपलब्ध नसल्यामुळे वरील अर्हता धारक उमेदवाराची नियुक्ती केलेली असेल अथवा करावी लागणार आहे अशा सर्व नियुक्त्या तदर्थ स्वरूपाच्या समजण्यात याव्यात.

२) अशा नियुक्त्या तदर्थ स्वरूपाच्या असल्या तरीही त्या नेट/सेट परीक्षा उत्तीर्ण नाही या कारणास्तव अशा अधिव्याख्यात्यांना सेवेतून कमी करण्यात येवू नये.

३) परंतु अशा अधिव्याख्यात्यांना ते नेट/सेट परीक्षा उत्तीर्ण होईपर्यंत यापुढील वार्षिक वेतनवाढ देण्यात येऊ नये.

४) ते ज्या वर्षी नेट/सेट परीक्षा उत्तीर्ण होतील त्या तारखेपासून त्यांना रोखुन ठेवण्यात आलेली वेतनवाढ देण्यात यावी. मात्र यामुळे देय होणारी थकबाकी त्यांना अनुज्ञेय राहणार नाही.

५) तसेच तदर्थ नेमणुकीवर काम करणाऱ्या अधिव्याख्यात्यांची सेवा वरिष्ठ श्रेणीसाठी किंवा निवड श्रेणीसाठी विचारात घेतली जाणार नाही.

६) वरिष्ठ किंवा निवड श्रेणीसाठी त्यांची सेवा ते ज्या तारखेला नेट/सेट पास करतील त्या तारखेपासून गणली जाईल. तसेच जे अधिव्याख्याते नेट/सेट परीक्षा आधी पास करतील ते इतरांपेक्षा ज्येष्ठ मानले जातील.

विद्यापीठ अनुदान आयोगाने दिनांक ४.४.२००० च्या पत्रान्वये लागू केलेल्या युजीसी रेग्युलेशन्स मध्ये शिक्षक पदाकरिता पुढीलप्रमाणे तरतूद केली आहे. :-

2. Qualifications :

No person shall be appointed to a teaching post in university or in any of institutions including constituent or affiliated colleges recognised under clause (f) of section 2 of the university grants commission Act, 1956 **OR** in an institution deemed to be university under section 3 of the said Act in a subject if he/she does not fulfil the requirements as to the qualifications for the appropriate subjects as provided in the annexture.

Provided that any relaxation in the prescribed qualifications can only be made by the University Grants Commission in a particular subject in which NET is not being conducted or enough number of candidates are not available with NET qualifications for a specified period only. (This relaxation, of allowed, would be given based on sound justification and would apply to affected universities for that particular subject for the specified period. No individual applications would be entertained.)

Provided further that these regulations shall not be applicable to such cases where selections of the candidates having had the then requisite minimum qualification as were existing at that time through duly constituted selection Committees for making appointments to the teaching posts have been made prior to the enforcement of these regulations.

वरील तरतुदीतील सवलत फक्त ज्या अधिव्याख्यात्यांच्या नियुक्त्या १९९१ च्या अगोदर झाल्या आहेत त्यांच्यापुरत्याच मर्यादित राहतील. ज्या नियुक्त्या १९९१ नंतर झालेल्या आहेत वा होत आहेत त्यांना लागू होणार नाहीत.

वरील तरतुदी लक्षात घेता व दिनांक १९.९.१९९१ च्या अधिसूचनेनुसार शिक्षक पदाकरिता नेट/सेट परीक्षा उत्तीर्ण असणे ही आवश्यक अट असल्याने सेवेत असलेले बिगर अर्हताधारक अधिव्याख्याता नेट/सेट परीक्षा उत्तीर्ण नसल्याने या शिक्षकांना, त्यांच्या सेवा नियमित करणे, त्यांना वरिष्ठ श्रेणी/निवडश्रेणीचा लाभ देणे याचा लाभ देता येणार नाही.

*****

पाचवा वेतन आयोग महाविद्यालयीन प्राचार्य पदाकरिता वेतनश्रेणी व शैक्षणिक अर्हता व पात्रता

महाराष्ट्र शासन : उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : एनजीसी-१२००/७१९३/(५/००)/विशि-४

मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई-४०० ०३२

दिनांक : १३ ऑक्टोबर, २०००

वाचा : *१) शासन निर्णय शिक्षण व युवक सेवा विभाग क्रमांक : युएसजी-११७७/१२९३८७/बत्तीस (सेल) दिनांक २५ ऑक्टोबर, १९७७.*

२) शासन निर्णय शिक्षण व सेवायोजन विभाग क्रमांक : एनजीसी-१२८६/(१२२४)/विशी-४, दिनांक २७.२.१९८९.

३) शासन निर्णय उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग क्रमांक एनजीसी-१२९८/(४६१९)/विशी-४, दिनांक १३.६.२०००. समक्रमांकित शुद्धिपत्र दिनांक ३.३.२०००.

४) शासन निर्णय उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग क्रमांक : एनजीसी-१२००/७३३९६/(१५/००) विशी-४, दिनांक १३.६.२०००

५) विद्यापीठ अनुदान आयोगाचे पत्र क्रमांक : एफ-३-३/९९/(पीएस), दिनांक २५.११.१९९९.

६) उपसचिव, विद्यापीठ अनुदान आयोग, नवी दिल्ली यांचे अर्धशासकीय पत्र क्रमांक : एफ-३-१/२००० (पीएस) दिनांक ४.४.२००० अन्वये पाठविलेली समक्रमांकित अधिसूचना.

७) विद्यापीठ अनुदान आयोगाचे पत्र क्रमांक : एफ-१-५/९९ (पीएस) पीटी फाईल, दिनांक निरंक, जून २०००

शासन निर्णय

शासन निर्णय शिक्षण व युवक सेवा विभाग क्रमांक : युएसजी-११७७/१२९३८७/बत्तीस (सेल) दिनांक २५ ऑक्टोबर, १९७७ अन्वये विद्यापीठ व महाविद्यालयीन शिक्षकांना विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या शिफारसीनुसार तिसऱ्या वेतन आयोगाच्या वेतनश्रेणी लागू करण्याबाबतचे आदेश निर्गमित करण्यात आले होते. त्यात महाविद्यालयीन प्राचार्यांना विद्यार्थी संख्येवर आधारित दोन वेतनश्रेण्या मान्य करण्यात आल्या होत्या. शासन निर्णय शिक्षण व सेवायोजन विभाग क्रमांक : एनजीसी-१२८६/(१२२४)/विशी-४, दिनांक २७.२.१९८९ अन्वये विद्यापीठीय व महाविद्यालयीन शिक्षकांच्या वेतनश्रेणीत विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या व चौथ्या वेतन आयोगाच्या शिफारसीनुसार सुधारणा करण्याचे आदेश निर्गमित करण्यात आले होते. त्यात महाविद्यालयीन प्राचार्य पदाकरिता शैक्षणिक अनुभव व विद्यार्थी संख्येवर आधारित वेतनश्रेण्या खाली दर्शविल्याप्रमाणे मंजूर करण्यात आल्या होत्या.

१. (अ) विद्यार्थी संख्या १००० वा कमी असलेल्या महाविद्यालयांसाठी	पदवी/पदव्युत्तर वर्गांना किमान १० वर्षं शिकविण्याचा अनुभव असणारे शिक्षक	रु.३७००-१२५-४९५०-१५०-५७००
(ब) कित्ता	वरील अनुभव पूर्ण न करणाऱ्या शिक्षकांची प्राचार्य पदावर नियुक्ती झाल्यास	रु. ३२००-१००-३७००-१२५-४७००
२ (अ) विद्यार्थी संख्या १००१-३९९९ असलेल्या महाविद्यालयांसाठी	पदवी/पदव्युत्तर वर्गांना किमान १० वर्षं शिकविण्याचा अनुभव असणारे शिक्षक	रु. ४५००-१५०-५७००-२००-६३००
(ब) कित्ता	वरील अनुभव पूर्ण न करणाऱ्या शिक्षकांची प्राचार्य पदावर नियुक्ती झाल्यास	रु. ४५००-१५०-५७००
३ (अ) विद्यार्थी संख्या ४००० आणि त्यापेक्षा जास्त असल्यास	पदवी/पदव्युत्तर वर्गांना किमान १० वर्षं शिकविण्याचा अनुभव असणारे शिक्षक	रु. ४५००-१५०-५७००-२००-७३००
(ब) कित्ता	वरील अनुभव पूर्ण न करणाऱ्या शिक्षकांची प्राचार्य पदावर नियुक्ती झाल्यास	रु. ४५००-१५०-५७००-२००-६३००

२) शासन निर्णय उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग क्रमांक एनजीसी-१२९८/(४६१९)/विशी-४, दिनांक ११.१२.१९९९ अन्वये विद्यापीठीय व महाविद्यालयीन शिक्षकांच्या वेतनश्रेणीत विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या व पाचव्या वेतन आयोगाच्या शिफारसी विचारात घेवून सुधारणा करण्याबाबतचे आदेश निर्गमित करण्यात आले आहेत. त्यात महाविद्यालयीन प्राचार्य पदांकरिता किमान १० वर्षांचा शैक्षणिक अनुभव व विद्यार्थी संख्या विचारात घेवून तीन वेतनश्रेण्या खाली दर्शविल्याप्रमाणे मंजूर करण्यात आल्या आहेत :-

१	१००० वा त्यापेक्षा कमी विद्यार्थी संख्या असलेली महाविद्यालये	रु. १२०००-४२०-१८३०० सुरुवातीचे प्रारंभिक वेतन रु. १२८४०/-
२	१००१ ते ३९९९ विद्यार्थी संख्या असलेली महाविद्यालये	रु. १६४००-४५०-२०००० सुरुवातीचे प्रारंभिक वेतन रु. १७३००/-
३	४००० वा त्यापेक्षा जास्त विद्यार्थी संख्या असलेली महाविद्यालये	रु. १६४००-४५०-२०९००-५००-२२४०० सुरुवातीचे प्रारंभिक वेतन रु. १७३००/-

३. विद्यापीठ अनुदान आयोगाने त्यांच्या दिनांक ४.४.२००० च्या अधिसूचनेन्वये विद्यापीठे व महाविद्यालये यातील शिक्षकीय पदांवरील नियुक्तीसाठी असणारी किमान शैक्षणिक अर्हता व करिअर ॲडव्हान्समेंटची योजना राबविण्यासाठी विद्यापीठ अनुदान आयोग विनियम २००० जारी केले आहेत. हे आदेश शासन निर्णय उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग क्रमांकः एनजीसी-१२००/७३३९६/(१५/००) विशी-४, दिनांक १३.६.२००० अन्वये विद्यापीठे व महाविद्यालयांना लागू करण्यात आले आहेत.

४) महाविद्यालयीन प्राचार्यांची पदे सरळसेवा भरतीव्दारे भरण्यासाठी खाली दर्शविल्याप्रमाणे शैक्षणिक अर्हता निश्चित ठरवून देण्यात आली आहे.

4.2.1 Principal (Professor's Grade) Rs. 16400-450-20900-500-22400) (Minimum to be fixed at 17300/-

1. A Master's Degree with at least 55 % of the marks or its equivalent grade of B in the 7 point scale with latter grades O,A,B,C,D,E & F.

2. Ph.D. Or equivalent qualification.

3. Total experience of 15 years of teaching/Research in Universities/Colleges and other institutions of Higher education.

4.2.2 Principal (Reader's Grade) Rs. 12000-420-18300) (Minimum to be fixed at Rs. 12840/-)

1. A Master's Degree with at least 55 % of the marks or its equivalent grade of B in the 7 point scale with latter grades, O,A,B,C,D,E & F.

2. Ph.D. or equivalent qualification.

3. Total experience of 10 years of teaching/Research in

GOVERNMENT OF INDIA

Ministry of Human Resource Development

Department of Secondary Education and Higher Education

RAJYA SABHA

Starred Question No. 566 to be Answered on 5.5.2000

PAY, ALLOWANCES AND OTHER FACILITIES TO LIBRARIANS AND DIRECTORS OF PHYSICAL EDUCATION

566 Shri. J. Chitharanjan, Shri. Nagendra Nath Ojha : will the Minister of Human Resource Development be pleased to state :

a) Whether it is a fact that the parity in terms of pay and allowances, including facilities for higher fixation and career advancement, which Librarians and Directors of Physical Education (DPE) hitherto enjoyed vis-a-vis teachers, has been disturbed in the present revision of pay scales for University and College Teachers;

b) If so, the details thereof and the reasons therefor, and

c) What steps are proposed to be taken to restore the parity?

Answer Minister of Human Resource Development (Dr. Murli Manohar Joshi) : a) to c) A statement is laid on the table of the House.

Statement Referred to in Reply to parts(a) to (c) of Rajya Sabha starred Question No. 566 for 5.5.2000 Regarding pay, Allowances and other facilities to librarians and Directors of Physical Education asked by Shri. J. Chitharanjan, Shri. Nagendra Nath Ojha

a) to c) The scales of pay and the age of superannuation of Librarians and Directors of Physical Education (DPEs) in Universities and Colleges have already been revised at par with those of teachers. Revision of Career Advancement Scheme (CAS) and other terms and conditions of their service also is under consideration of the Government.

****** TM JUL 00 P 19 ******

Universities/Colleges and other institutions of higher education.

५. विद्यापीठ अनुदान आयोगाने त्यांच्या पत्र क्रमांक : एफ-१-५/९९(पीएस) पीटी फाईल, दिनांक निरंक, जून, २००० अन्वये प्राचार्य पदाकरिता असणाऱ्या शैक्षणिक अर्हतेच्या संदर्भात असे कळविले आहे की, Ph.D. or equivalent qualification च्या ऐवजी Ph.D. or equivalent published work असे वाचावे. तसेच विद्यापीठाने या संदर्भात विद्यापीठाचे कायदे व स्टॅट्युटस लक्षात घेऊन पी.एच.डी. या पदवीशी प्रसिद्ध केलेल्या कामाची समतुल्यता प्रस्थापित करण्याकरिता मार्गदर्शक तत्वे तयार करावीत. (विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या पत्राची प्रत माहितीकरिता सोबत जोडली आहे.)

६) विद्यापीठ अनुदान आयोगाने त्यांच्या पत्र क्रमांक : एफ-३-३/९९(पीएस), दिनांक २५.११.१९९९ अन्वये असे कळविले आहे की, प्राचार्य पदाकरिता पी.एच.डी. पदवी धारण करणे ही आवश्यक अर्हता राहील. तथापि, जे प्राचार्य दिनांक २४.११.१९९८ वा त्यापूर्वी प्राचार्य पदावर नियुक्त झाले आहेत त्यांना ही अर्हता लागू राहणार नाही. विद्यापीठ अनुदान आयोगाने दिनांक ४.४.२००० च्या अधिसूचनेन्वये प्रसिद्ध केलेल्या विनियमात प्राचार्य पदांकरिता शैक्षणिक अर्हता लागू होतील असे म्हटले आहे व हे विनियम शासन निर्णय, दिनांक १३ जून, २००० च्या आदेशान्वये विद्यापीठं व महाविद्यालये यांना कळविण्यात आले आहेत. वरील सर्व वस्तुस्थिती विचारात घेऊन प्राचार्य पदाकरिता आवश्यक असणारी Ph.D. or equivalent published work ही अर्हता या आदेशाच्या निर्गमनाच्या दिनांकापासून लागू करण्यात येत आहे.

७. महाविद्यालयीन प्राचार्य या पदाकरिता विद्यार्थी संख्येची अट न लावता विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या धर्तीवर शिक्षकीय पदवरील अनुक्रमे १० व १५ वर्षाचा सेवा कालावधी विचारात घेता १) रु. १२०००-४२०-१८३०० व २) रु. १६४००-४५०-२०९००-५००-२२४०० या दोन वेतनश्रेण्या आदेश निर्गमनाच्या दिनांकापासून लागू करण्यात येत आहेत. या दिनांकास विद्यार्थी पटसंख्या ४००० हून जास्त असलेल्या व रु. १६४००-२२४०० या वेतनश्रेणीत वेतन घेणाऱ्या प्राचार्यांना त्यांची शिक्षकिय पदवरील एकूण सेवा १५ वर्षापेक्षा कमी असल्यास त्यांना वरील आदेश निर्गमित केल्याच्या तारखेपासून रु. १२०००-१८३०० ही निम्न वेतनश्रेणी लागू होईल. यापूढे प्राचार्य पदांवरील नियुक्त्या करतांना किमान अर्हताधारक उमेदवारांच्या नियुक्त्या करणे महाविद्यालयांवर बंधनकारक राहील. असे न केल्यास महाविद्यालयांना देय असणारे अनुदानात कपात करण्यात येईल. याची संबंधित महाविद्यालयांनी नोंद घ्याववयाची असून सर्व विद्यापीठांनी ही बाब पुन्हा एकदा महाविद्यालयांच्या निदर्शनास आणून द्याववयाची आहे.

८. हे आदेश वित्त विभागाच्या सहमतीने त्यांच्या अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक : ८४१/सेवा-१० दिनांक ९.१०.२००० अन्वये निर्गमित करण्यात येत आहेत.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(श्री.रा.जोशी)
उपसचिव, महाराष्ट्र शासन

Grams : Uni Grants

UNIVERSITY GRANTS COMMISSION
Bahadurshah Zafar Marg : New Delhi - 110002.
No. F.1-5/99(PS) pt. File : June, 2000

Addl. Chief Secy, (Tech./Hr. Education)
Govt of Maharashtra, Mantralaya, Mumbai - 400 032.

In Continuation of this office letter No. F.3-1/94(PS) dated 24.12.98 regarding qualifications for the post of principal, I would like to inform you that one of the essential qualifications namely "Ph.D. or equivalent qualification" should be read as "Ph.D. or equivalent published work". The Universities are requested to frame quidelines as per the provisions in their Acts & Statutes to establish the equivalence of the published work with the ph.D.

Yours faithfully
Sd/- (Mrs. Pankaj Mattal)
Deputy Secretary.

FS ***** P 141

GOVERNMENT OF INDIA
Ministry of Human Resource Development
Department of Secondary Education and Higher Education

RAJYA SABHA

Unstarred Question No. 4357 to be Answered on 5.5.2000

AGREEMENT WITH AIFUCTO

4357 Shri. Nagendra Nath Ojha, Shri. J. Chitharanjan : will the Minister of Human Resource Development be pleased to state :

a) Whether it is a fact that Government had signed an agreement with All India Federation of University and College Teachers Organisations (AIFUCTO) which put an end to the 26 day long all India strike of University and College teachers;

b) if so, what are the datails of the agreement made and how far it has been implemented,

c) Whether it is a fact that revision of pay scales of University and College teachers in Bihar and Jammu & Kashmir has not taken place yet, and

d) if so, the details therof and Government's reaction thereto?

Answer The Minister of State in the Ministry of Human Resource Development (Shri Jaysingrao Gaikwad Patil) :

a) & b) The Government, in a meeting held with representatives of All India Federation of University & College Teachers' Organisations (AIFUCTO) on 5.9.98, had discussed a charter of demands relating to revision of pay scales and other conditions of service of University and college teachers. Most of the demands have already been settled. Some of the demands like formulation of a scheme to recognise and reward meritotious teachers who may not have M.Phil. or Ph.D but who have made outstanding contribution to teaching and research Readers (MPS), coaches, Accompanists, etc. are being considered in consultation with representatives of Teachers' Federations and UGC.

c) & D) The Scheme of revision of pay scales of University & College teachers submited to the Central Government by the Government of Jammu and Kashmir has since been approved and the first instalment of Rs. 15.00 crore has been released for implementation of the scheme in the state. The Government of Bihar has not submitted its proposal to the Central Government as yet.

****** TM JUL 00 P 17 ******

GOVERNMENT OF INDIA
Ministry of Human Resource Development
Department of Secondary Education and Higher Education

RAJYA SABHA

Starred Question No. 4353 to be Answered on 5.5.2000

CAREER ADVANCEMENT FOR LECTURERS AND SR. LECTURERS

4353. Shri. J. Chitharanjan, Nagendra Nath Ojha : will the Minister of Human Resource Development be pleased to state :-

a) Whether it is a fact that benefits of career advancement to Lecturers, Sr. Lecturers etc.. in terms of new scheme of revised scales of pay has not been made available from 1 st January, 1996 as agreed upon by Government in the agreement with AIFUCTO dated 5th September, 1998;

b) Whether it is also a fact that Government have not ended the dual emoluments for Readers, inspite of a positive recommendation from UGC, and

c) If so, the details thereof and the reasons therefor?

Answer : The Minister of state in the Ministry of Human Resource Development (Shri. Jaysing Rao Gaikwad Patil) : a) The Government has advised State Governments to implement the Career Advancement Scheme (CAS) for University and College teachers w.e.f. 27.7.98 i.e. from the date of notification of the Scheme of revision of pay scales by the Ministry. The question of implementation of CAS w.e.f. 1.1.1996 has been considered in consultation with UGC and representatives of Teachers' Federations. The proposal in this behalf will be submitted to the Cabinet for consideration and approval soon.

b) to c) The matter is being examined in consultation with Ministry of Finance and UGC. Appropriate action in this behalf will be taken in due course.

****** TM JUL 00 P 18 ******

समाजकार्य महाविद्यालयातून काम करणाऱ्या शिक्षकांना नवीन वेतनश्रेणी लागू करणेबाबत

पहिले अधिवेशन २००० : गुरुवार, दिनांक ६ एप्रिल २००० : महाराष्ट्र विधानपरिषद

(९) * २६९६ **सर्वश्री बी.टी.देशमुख, व्ही.यू.डायगव्हाणे, सुरेश पाटील, जयवंत ठाकरे, प.म.पाटील :** सन्माननीय समाजकल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय:–

(१) उच्च शिक्षण खात्याने दिनांक ११ डिसेंबर १९९९ रोजी शासन निर्णय निर्गमित केल्याने त्या खात्याच्या अधिकार क्षेत्रातील समाजकार्य महाविद्यालयातून काम करणाऱ्या महाविद्यालयीन शिक्षकांना विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या नवीन वेतनश्रेणी लागू झालेल्या असल्या तरी समाजकल्याण खात्याने तत्सम शासन निर्णय निर्गमित न केल्यामुळे त्या खात्याच्या अधिकार क्षेत्रात असलेल्या समाजकार्य महाविद्यालयात काम करणाऱ्या महाविद्यालयीन शिक्षकांना मात्र नवीन वेतनश्रेणी लागू झालेली नाही, हे खरे आहे काय;

(२) खरे असल्यास, नागपूर विद्यापीठ शिक्षक संघाच्या (नुटा) सह सचिवांनी मा. समाजकल्याण मंत्री यांना दिनांक २९ डिसेंबर १९९९ रोजी किंवा त्या दरम्यान एक निवेदन पाठवून समाजकल्याण खात्याने स्वतंत्र आदेश काढण्याची आवश्यकता लक्षात आणून दिलेली आहे, हेही खरे आहे काय;

(३) असल्यास, हा भेदभाव दूर करण्यासाठी शासनाने काय उपाययोजना केलेली आहे;

(४) उपाययोजना केलेली नसल्यास, याबाबत होणाऱ्या विलंबाची कारणे काय आहेत?

श्री.जयवंत आवळे : (१) होय.

(२) होय.

(३) कार्यवाही चालू आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

श्री.बी.टी.देशमुख : सभापती महोदय, शासनाने धोरणात्मक निर्णय घेतल्यानंतरसुद्धा निरनिराळे विभाग किती विलंब करतात, याचे हे एक उदाहरण आहे. वेतनश्रेणी लागू करण्याविषयी २४ नोव्हेंबर १९९९ ला शासनाने निर्णय घेतला. तो निर्णय उच्च शिक्षण विभागाने, कृषि विभागाने, मेडिकल एज्युकेशन विभागाने लागू केला, तसे आदेश निर्गमित केले. उच्च शिक्षण खात्याअंतर्गत विद्यापीठांशी संलग्न असलेले समाजकार्य महाविद्यालय आहे, त्या महाविद्यालयातून काम करणाऱ्या महाविद्यालयीन शिक्षकांना ही वेतनश्रेणी लागू झाली पण समाज कल्याण खात्याअंतर्गत महाविद्यालयांना लागू झाली नाही हे खरे आहे काय? या प्रश्नाला 'होय'असे उत्तर दिलेले आहे. माझे म्हणणे आहे की, ही गोष्ट बरोबर नाही. कोणाच्या दिरंगाईमुळे हा विलंब झालेला आहे? याबाबतचे आदेश केव्हा निर्गमित होणार आहेत?

श्री.जयवंत आवळे : सभापती महोदय, ही वेतनश्रेणी लागू करण्याच्या संदर्भात **३० मार्च २००० रोजी मा.मुख्यमंत्र्यांनी प्रपोजलवर सही केलेली आहे.** ताबडतोब पुढच्या आठवड्यात याबाबतचा प्रस्ताव मंत्रीमंडळासमोर ठेवून त्यास ताबडतोबीने मंजुरी देण्यात येईल.

श्री.बी.टी.देशमुख : मा. मुख्यमंत्र्यांनी यास मान्यता दिलेली आहे.तो प्रस्ताव फॉर्म्यालिटी म्हणून मंत्रीमंडळासमोर ठेवण्यात येणार आहे. त्यामुळे बाकीचे प्रश्न मी उपस्थित करणार नाही. परंतु या ठिकाणी भेदभाव करण्याचा प्रश्न आहे. समान असलेल्या लोकांना वेगवेगळी वागणूक देण्याचा प्रश्न शिल्लक रहातो. मला असे विचारावयाचे आहे की, शासन याबाबतीतील आदेश केव्हा निर्गमित करणार आहे?

श्री.जयवंत आवळे : शासनाने मान्य केलेले आहे. तेव्हा मंत्रीमंडळासमोर त्यास मंजुरी घेतल्यानंतर ताबडतोबीने आदेश लागू करण्यात येतील.

श्री.बी.टी.देशमुख : एक महिन्यात हे आदेश निर्गमित केले जातील काय?

श्री.जयवंत आवळे : पुढील आठवड्यामध्ये मंत्रीमंडळासमोर हा प्रस्ताव ठेवण्यात येईल. तो मंजूर झाल्यावर तातडीने त्याबाबतचे आदेश काढण्यात येतील. **साधारणतः एक महिन्यामध्ये हे आदेश निर्गमित करण्यात येतील.**

*****

प्रा.बी.टी.देशमुख **क्रमांक : C C \ SWBB/14**
विधानपरिषद सदस्य, **दिनांक : ०६.०४.२०००**
कॅम्प, मुंबई/नागपूर

प्रति,
सचिव,
महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई/नागपूर

विषय : प्रश्नोत्तराच्या तासातील शेवटच्या पाच मिनिटांच्या कालावधीत सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील प्रश्न चर्चेला घेण्याबाबत

संदर्भ : सोमवार, दिनांक ८ फेब्रुवारी, १९९९ रोजीचे महाराष्ट्र विधानपरिषद, पत्रक भाग दोन, क्रमांक १२ मधील परिच्छेद १४.

मा. महोदय,

संदर्भामध्ये नमुद केलेल्या परिच्छेदातील तरतुदीच्या अनुषंगाने आजच्या प्रश्नोत्तराच्या तासातील शेवटच्या पाच मिनिटांच्या कालावधीत आजच्या तारांकित प्रश्नोत्तराच्या यादीतील सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील खालील तक्त्यात नमूद केलेला प्रश्न चर्चेला घेण्याबाबत मी **मा. सभापतींना विनंती करित आहे.**

आपला विश्वासू
(बी.टी.देशमुख)
विधानपरिषद सदस्य,

तक्ता

(१) आजच्या तारांकित प्रश्नोत्तराच्या यादीतील प्रश्नाचा अनुक्रम :९

(२) तारांकित प्रश्न क्रमांक : २६९६

(३) विषयाचा मथळा : समाजकार्य महाविद्यालयातून काम करणाऱ्या शिक्षकांना नविन वेतनश्रेणी लागू करणे.

(४) अशी विनंती करण्याची कारणे पुढील प्रमाणे :-

१) प्रश्न राज्यव्यापी असून सर्व समाजकार्य महाविद्यालयातून काम करणाऱ्या प्राध्यापकांबाबत आहे.

२) इतर सर्व विद्याशाखातील जसे कला, वाणिज्य, विज्ञान, समाजविज्ञान, कृषी, वैद्यकीय शिक्षकांना नवीन वेतनश्रेणी लागू करण्यात आली आहे.

३) समाजकार्य महाविद्यालयातील शिक्षकांना फक्त अशा वेतनश्रेणीपासून वंचित ठेवले आहे. हा भेदभाव संपुष्टात आणणे हा संदर्भीय प्रश्नाचा हेतू आहे.

*****

समाजकार्य महविद्यालयातून काम करणाऱ्या शिक्षकांना नवीन वेतनश्रेणी लागू करणेबाबत

दुसरे अधिवेशन २००० : : महाराष्ट्र विधानपरिषद

शुक्रवार, दिनांक २१ जुलै २०००

(४९) * ७६२३. **सर्वश्री बी.टी.देशमुख, व्ही.यू.डायगव्हाणे, सुरेश पाटील, प.म.पाटील:** तारांकित प्रश्न क्रमांक २६९६ ला दिनांक ६ एप्रिल २००० रोजी दिलेल्या उत्तरांच्या संदर्भात सन्माननीय समाजकल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय:-

(१) उच्च शिक्षण खात्याने ११ डिसेंबर १९९९ रोजी शासन निर्णय निर्गमित केल्याने त्या खात्याच्या अधिकार क्षेत्रातील समाजकार्य महाविद्यालयातून काम करणाऱ्या महाविद्यालयीन शिक्षकांना विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या नवीन वेतनश्रेणी लागू झालेल्या असल्या तरी समाजकल्याण खात्याने तत्सम शासन निर्णय निर्गमित न केल्यामुळे त्या खात्याच्या अधिकार क्षेत्रात असलेल्या समाजकार्य महाविद्यालयातून काम करणाऱ्या महाविद्यालयीन शिक्षकांना मात्र नवीन वेतनश्रेणी लागू झालेली नाही, हा भेदभाव संपुष्टात आणण्याच्या विचाराधीन प्रश्नावरील शासनाचा विचार पूर्ण झालेला आहे काय;

(२) असल्यास, हा भेदभाव दूर करण्यासाठी शासनाने काय उपाययोजना केली आहे;

(३) उपाययोजना केलेली नसल्यास, याबाबत होणाऱ्या विलंबाची कारणे काय आहेत?

श्री.जयवंत आवळे : (१) होय.

(२) आणि (३) समाजकार्य महाविद्यालयातील शिक्षकांना नवीन वेतनश्रेणी लागू करण्याबाबत बाब मंत्रिमंडळासमोर मांडण्यात आली **व दिनांक २६ एप्रिल २००० च्या बैठकीत ही बाब चर्चेला येऊन मान्य झाली.** त्याप्रमाणे शासन निर्णयाचे प्रारूप वित्त विभागाला सादर करण्यात आले. त्यासंबंधी वाढीव खर्चाबाबत उचित अर्थसंकल्पीय तरतूद उपलब्ध करुन घेण्याबाबत कार्यवाही सुरू असून निधी उपलब्ध होताच वित्त विभागाच्या सहमतीने आदेश निर्गमित केला जाईल.

*****

PRIVATISATION AND ITS IMPACT ON HIGHER EDUCATION

KENOTE PAPER PRESENTED ON BEHALF OF THE BOMBAY UNIVERSITY & COLLEGE TEACHERS UNION, AT A WORKSHOP, AT MUMBAI ON 16/9/2000.

1. GLORIOUS FREEDOM STRUGGLE AND UNKEPT PROMISES:

1.1 Indian freedom struggle has been one of the most historic phases in the world during the twentieth century. There was immense sacrifice by millions of people who included men and women, the old and the young, the educated and the illiterate, the rich and the poor, and in a sense, people belonging to all walks of life and from every caste, creed, community, religious, language and ethnic groups. Though many ideals in various areas of nation building were promised to the people which brought them into the freedom movement, it would be worth remembering what Jawaharlal Nehru in his Address at the Indian Science Congress held at calcutta in December 1937 has said:

"Science was not a pleasant diversion and abstraction, but was the very texture of life, without which our modern world would vanish away. Politics led me to economics, and this led me inevitably to science and the scientific approach to all our problems and to life itself. It was science alone that could solve the problems of hunger and poverty, of insanitation and illiteracy, of superstition and deadening custom and tradition, of vast resources running to waste, of a rich country inhabited by starving people"

With the attainment of freedom, it was but natural that the hopes and aspirations of the common people were aroused, who expected that the policy exhortations by leaders that drew them into the vortex of the freedom movement against the British Raj, will be converted into realities. The Constituent Assembly, though not at all a true representative of the 'starving' common people, had to grapple with this reality. It was in this politico-socio-economic milieu that the Indian Constitution was brought into existence to become an instrument for converting the dreams of the masses into reality. The Directive Principles of State Policy was enshrined in the Constitution to be the guiding star in the vast fermanent of policy-making for socio-economic transformation. The most crucial provision in this Chapter was Article 45 which mandated the there shall be free and compulsory education to all upto the age of 14 years. There was laid out a time limit of 10 years for achieving this universalisation of primary education.

1.2 Independent India has today the largest number of illiterates and consequently the largest number of child labour in the world. If only proper policies had been framed and implemented with the seriousness that they needed, the story would not have been as tragic as we find today. Similarly, had education been socialised instead of bureaucratised, Article 45 would not have been the dead-letter that we find it to be. So much so that at the beginning of the twenty-first century, education at all levels from KG to PG, and in all streams-Arts, Fine Arts, Science, Commerce, Management, Medicine, Pharmacy, Engineering and Law, is facing the severest crisis. This is indicated by the fact that even after having completed half a century since India became a Sovereign Republic with a Constitution of our own, the illiteracy rate is more than 40 percent of our population that has crossed the 1000 million mark. Million of our children are not able to go to schools, or after entering the school, they are not in a position to continue to remain within the system. In comparison, the plight of the girl child is even more pitiable than her male counterpart.

1.3 The vision that were set out to the people of pre-Independent India have remained unfulfilled and the effect of this is revealed in the starking statistical reality, viz.,

Over 400 million Indians live below the poverty line

Over 300 millions have no access to safe water supply

Over 700 millions live without proper sanitation

Over 150 millions have no proper homes

Over 500 millions have no electrical connections

Over 400 millions live in illiteracy.

With the emergence of the New Economic Policy (NEP) and its fall out in the froms of various New Policy Documents in Electrification, Transportation, Communication, Health, Education and Public Distribution, the State had been forced to withdraw financial support for these sectors which in effect, amounts to an abdication of the constitutional responsibility by the State leaving millions of the poor and the weak to fend for themselves in the capitalist market economic system. In the field of education, the result finds manifested in the CRISIS OF EDUCATION which is widening and deepening with catastrophic effect on all sections of people. This crisis of education is related to new economics.

2. NEW CAPITALISM THE VILLAIN:

2.1 The first half of the twentieth century saw the liberation of subjugated nations of Asia, Africa and Latin America and the end of imperialism. This also saw the rise of the Soviet Union and the qualitative change in the approach of the world to understanding the problems of the people, more particularly towards provisions of food for all, removal of inequality between the people and between regions, provision of health care, education and employment to all. The 1929 World Depression brought major social, economic and political shake-ups in the USA and Europe. President Hoover was defeated for his second term as US President by Roosevelt. It was during this phase that Keynes came out with his Seminal Work. 'The General Theory' and the Keynes Roosevelt combination saw the emergence of what came to be called Welfare Capitalism. Social security measures, such as, Provident Fund, Gratuity, Pension, old age pension, maternity leave and maternity relief for women employees, health Insurance, unemployment doles through insurance coverage, and so on emerged in the USA. This later on spread to Europe and some of these even to countries like India. Welfare capitalism, with accent on full employment and avoidance of instability caused by recessions and depressions, rejected Monopolies and cartels and saw the rise of Anti-Monopoly legislations all over the world. State intervention became an instrument of far-reaching importance for economic and social justice in capitalism and heavy taxation of the rich and subsidies for the poor became part of new State intervention programme called the Fiscal Policy. The advance made by the capitalist countries during the 25-30 year period was because of its Welfare approach and the regime of subsidies.

2.2 With the sudden collapse of the socialist Soviet Union and the East European bloc, the world was converted into a unipolar system of policy under which the only super-power, backed by an aweful military machine, began to assume the role of world's self appointed monitor. The USA, with unchallenged capability to determine the course of events in the world, without any other countervaiting power, began to dictate to the world economic and social policies, based on the new capitalist system. The UNO and its various agencies as also the World Bank and the International Monetary Fund (WB & IMF) began to be used as means for the achievement of what was called 'Free Trade', 'globalisation' and 'open incursions of the foreign multinational's to make inroads into the developing nations including India. In the USA this came to be called 'Reagonomics'and in the UK, it became 'Thatcherism'. The economic crisis in the USA and Europe with the severest

recession and stagnation that persisted, was identified with the 'jobless growth' that had come to prevail in such countries and to come out of this, the policy identified was the need for the multinationals to make incursions into the less developed countries, such as India where large consumption base existed.

2.3 For overcoming the Balance of Payments deficits under the weight of which the less developed countries were reeling, the prescription was that such nations should take loans from the WB and the IMF. The WB and the IMF, on their part introduced various conditionalities for securing guaranteed repayments of the loans with charges for servicing of the debts'. It is arising out of these changes that India entered into an agreement for a 5 billion dollar loan in 1981 and was to receive the amount between 1981 and 1986 and the repayment schedule was to commence in 1986 and end in 1991. Thus India came under the operation of these conditionalities in 1986. One of the most important conditionalities was that Revenue and Cost must be equalised in all the State operations. This meant, for India, that all subsidies should be eliminated within a time frame set out by the WB and IMF. Naturally, subsidies on food, milk, medicines, fertilisers, diesel, electricity, public transportation, communications, health care, education, public distribution, and so on had to go. Thus the government of India was coerced by the international lenders into going ahead with what they called the Structural Adjustment Programme (SAP), Free Convertibility of the Rupee against the Dollar and the introduction of the New Economic Policy (NEP) with emphasis on Privatisation, Marketisation, Liberalisation and Globalisation. This has had catastrophic effect on our economy and the people of India. The decline in the Rupee value against the Dollar, the inflow of billions of dollars into India from the Foreign Institutional Investors (FII) in the form of what is called the 'Hot Money Transfers' for the stock and share market operations with de-stabilising impact on Indian economy, the increase in the volume and value of India's External Debt needing huge outflow of money from India in Dollar terms, value of importation continuing to be higher than value of exportation, Trade Deficits continuing to rise, etc, are all symptoms of the economic catastrophe.

2.4 This economic catastrophe has cast its long shadows in the various sectors of the National economy. Those concerned with the respective sectors, more particularly the employees and the weaker sections of the community who received the benefits of the subsidies, began to reel under the heavy impact of such policy formulations arising out of the dictates of the, WB-IMF conditionalities. Attempts were made by the rulers right from 1981 when the loan agreement was signed to keep the details of the transactions as secretive as possible and to see that the adverse effects in one sector were not made known to those who belonged to other sectors. However, the situation turned so severe with each passing year that the effects of the ill-advised policies began to spill over. Today, all the sections of employees are aware of the dangerous portents of these economic policies pursued by the centre and our own government in Maharashtra. Eventhough the political parties in power have change both at the centre and in our own State, the economic policies pursued continue to be the same.

2.5 The offshoot of this which effects education and all of us who belong to the sector of education, is the New Policy document on education (NPE), 1986. Its implementation, in fact, has been the cause of the serious crisis in higher education in the country which are discussed herebelow:

A. WITHDRAWAL OF FUNDING BY THE STATE in education in general and higher education in particular leading to a Privatisation spree in education, Institutions were allowed to be opened by persons who had political connections and who enjoyed poltical patronage. This resulted in the mush-rooming growth of what are called 'self-financing'institutions.

Grants of permission by the Government to open colleges even without recommendation by the Universities indiscriminately. The Universities were presented with a fait accompli and had to grant affiliation to such institutions post facto.

Institutions were permitted without care and concern for the existing aided institutions. Since the number of students and divisions were frozen in aided institutions, there was dwindiling of students in such institutions though they had large infrastructure and qualified and experienced teachers, on the other hand, overcrowding of students in the unaided institutions which totally lacked in infrastructure including qualified teaching staff, was encouraged. Large shifting of student population from the well-managed, controlled and aided institutions took place to the grossly mismanaged, uncontrolled, under-qualified, under-staffed, unaided institutions. This was detrimental to good education.

Originally though this started in the field of professional education, such as, medicine, pharmacy, polytechnic, engineering, management, teacher-training institutions, its spread to Arts, Science and Commerce was like a wild fire and as a matter of course.

B. EMERGENCE OF THE SHIKSHAN SAMRATS

A change in the nature, composition and control of educational managements occurred. This saw the emergence and the rise of what came to be called the Feudal system of management all over India, with the exception of West Bengal (Where only the Ramkrishna Mission colleges remained outside the fold of the State aid). This became the SHIKSHAN SAMRATS is our own State consisting of 10-12 persons who enjoyed unlimited political patronage, with no commitment to education and whose objective were to create and run the institutions as their private fiefdoms for making of quick money.

All policy decisions began to emerge the SAMRATS which the State was obliged to enact and implement. In the coalition politics both at the Centre and the State where the numbers game assumed importance, the political leadership wanting to hold on to power, is blackmailed into decision-making in favour of the Samrats.

C. EXPLOITATION OF STUDENTS & PARENTS

Forcible collection of donations and unauthorised fees which constitute capitation fee began, though it was declared illegal by the Supreme Court and in fact, banned by enactment of law in our own State. Huge increase in fees was effected periodically, unrelated to the cost of education offered, to help fill in the coffers of these ruthless education managers. Forcing the students, at very high cost, to tution and coaching classes, by not offering to them teaching, laboratory, workshop and library facilities.

D. EXPLOITATION OF TEACHING AND NON TEACHING STAFF

Making payments of consolidated salaries far lesser than what they are entitled to receive under the law became the theory of wages. Making them pay back to the managements large sums of money each month as refund from

No.CIM/9 : : Dated 21st November 2000

CORRECTION
in **the copy of the Minutes of the General Body Meeting of NUTA**

Copy of the Minutes of the General Body Meeting of NAGPUR UNIVERSITY TEACHERS' ASSOCIATION held at 12.00 noon on SUNDAY, the 17th September,2000 at R.L.T. Science College Hall, Akola, is circulated in this NUTA Bulletin. If you propose to suggest any Correction to the Minutes, it may be pointed out to the Secretary (Prof.E.H.Kathale, Secretary, NUTA, N-162 Reshim Bagh, Nagpur-440 009.) by letter within 10 days from the date of posting of this Bulletin.

It will not be possible for the Corrections received after the due date to be included in the List of Corrections for consideration.

Please send one copy of your amendment to Prof. B.T.Deshmukh, President NUTA, 3 Subodh Colony, Near Vidarbha Mahavidyalaya, Amravati-444 604. - *Secretary NUTA*

******

salaries shown in various ways as refunds, donations etc. Committing a fraud on the public exchequer by making the teaching and non-teaching staff sign on pay sheets showing full salaries as received, for submission to the public authorities. Not accounting for the PF and other deductions made from the salaries of the staff. Assigning workload to teaching and non-teaching staff far in excess of what the law prescribed and appointing lesser number of staff than prescribed by the law.

E. MALPRACTICES AND CORRUPTION

perpetration of various forms of malpractices and corrupt practices in respect of admissions cancellations, transfer of students between institutions and permiting change of subjects began to occur. the recent fraud on NRI quota exposed in the High Court is the height to which such currupt practices have proceeded. Perpetration of various forms of malpractices and corrupt practices in respect of examinations.

F. CLOSURE OF SCIENCE DEPARTEMENTS

Enrolment in important Pure Science subjects are being stopped and departments are closed. For example, the long existing Departments of Zoology, Biology, Botany, Life Sciences and even Mathematics are bearing the brunt of the attack of privatisation and marketisation. This is totally contrasy to the Science and Technology policy that the Nation had set forth and which the Parliament in 1958, adopted viz.,

"The key to national prosperity, apart from the spirit of the people, lies in the modern age, in the effective combinations of three factors, technology, raw materials and capital, of which the first is, perhaps, the most important, since the creation and adoption of new scientific techniques can, in fact, make up for a dificiency in natural resources, and reduce the demands on capital. But technology can only grow out of the study of science and its applications."

It cannot be forgotten that it was this policy that took India to the eminent position as the third largest scientific human power in the world by 1991 and virtually ensuring the way for our movement to the first place by 2001.

G. CLOSURE OF OTHER SUBJECTS

In the market economy, some of the important subjects cannot survive though the subjects have great importance to human society, such as, languages and humanities. In fact, in Maharashtra, the languages, such as, Marathi, Hindi, English, Sanskrit, Pali, Ardhamagadi, Persian, Avastha, etc., are all being closed down in the name of lesser number of student enrolment. The Department of Sanskrit in Wilson College in Mumbai, is a case in point. The College which is older than the University has the Department of Sanskrit existing for a very-long time and even though there are students enrolling for the subject, the department is being forced to close down due to denial by the Government of salary grants in respect of the highly qualified teacher. Another instance is that of Maharashi Daynand College of Arts, Science and Commerce where Hindi language department is being virtually closed down for the same reason as in Wilson College. The management of this college has been championing the cause of Hindi as the national language of India.

H. IMMINENT CLOSURE OF COLLEGES OF EDUCATION/SOCIAL WORK

The college of education and specialised institutions, such as, Colleges of Social Work, College for the Physically Impaired, are the weakest links in the chain of educational institutions. The first to be affected willl be such institutions inspite of their great importance to the society. These colleges have only about 100 to 250 students on roll with a teacher-student ratio of 1:10. Without grant-in-aid on a month-to-month basis, these institutions cannot survive. Any modification in the grant in-aid rules or withdrawal by the State from funding of this specialised area of eduaction, will bring to close these institutions. Any increase in fees will not be also a solution as it will only drive away students to other areas of education. The idea of market-friendly courses will be retrograde to the development of education.

I. CLOSURE OF SOCIAL SCIENCE DEPARTMENTS

Several subjects in the Social Science category are also getting axed by Privatisation and Marketisation in view of the number game which the State is applying for continuation of salary grants to colleges. The students are offered only a small number of subject options and combinations which is inimical to academic interest apart from the loss of jobs of teachers.

J. LOWERING THE STANDARDS OF EDUCATION

The sole objective of running the institutions being to make quick and unaccounted money, academic aspect of education is the first casualty. Standards of education, evaluation and examinations are lowered. This is true not only in Arts, Science and Commerce streams but shockingly in the professional educational streams as well.

With the high fee structure, some important Branches in Engineering such as Civil, Mechanical etc., are getting reduced intake in paid-seats category though merit-seats are full, and the managements of the unaided institutions are planning to clsoe down the said branches in favour of Computer, Electronic Telecommunication, etc. Atrociously poor results of students in the Engineering Colleges are forcing the students to drop out of the technology stream after two-three attempts, though for the poor performance the students alone cannot be blamed because instructions are not provided to them due to non-appointment of teachers and lack of other infrastructure. In order to continue to collect the fees for higher classes, the managements are instigating the students to demand introduction and extension of the condemned ATKT (Allowed To Keep Terms) system. Students who have failed to clear even 6 Semesters, are being compelled to get admitted to the next higher classes, with the sole desire of collecting fees of Rs. 48,000. Examination result are not declared for several months in respect of Engineering and Management courses (even for 9-10 months after the examinations are over) and this is because there are not many examiners due to not-appointment of teachers or non-continuation of the faculty at the end of the academic year. This is done to save on salary payments of teachers by the unaided institutions though they send hundreds of students to the University examinations each year.

K. CHANGE IN THE LAW APPLICABLE TO UNIVERSITIES

The Universities today have very little control over the unaided institutions to monitor the academic programmes, infrastructural development and to prevent collection of capitation fees and other unauthorised fees. Even this little control is being withdrawn by the Government of Maharashtra through amendment of the laws applicable to Universities at the demands of the Shikshan Samrats. In fact, the new law aims at putting these managements in larger numbers in the University bodies including the academic bodies. This ill-bodes for democratic management of the Universities in our State. Similar trends are discernable elsewhere in the country in as much as this is a uniform pattern emerging in the administration of the Universities. Private Universities Bill already presented to the Parliament is pending disposal for want of easy passage in the Rajya Sabha and it may be reintroduced at the opportune time to make Indian Universities redundant even to our own Indian studies. This will sound death knell to our University education. In the meantime, even without a legislation in that behalf, foreign Universities have accessed to India and in our own State, there are several colleges which have started foregin university courses and exhorbitant fees. This is going to increase in the near future which will endanger the very survival of the Indian Universities. All of us are aware of the role that the Universities have played in the past from 1857 when the three Universities were established in Culcatta, Madras and Bombay ensuring the rise of intellectuals, their active participation in the National Freedom movement, championing the cause of academic freedom of individuals and academic autonomy, Financial autonomy and administrative autonomy of the Universities. The new developments in the field of higher education have had the effect of reducing higher education. In

fact, not only in Arts and Science, but even in Engineering and Technology, the percentage of enrolements is falling. Higher education has important roles to play in India as never before to ensure scientific temper to fight superstitions and all forms of bigotry, tolerance to views of others, democratic behaviour, non-violence and liberal education. All these are in danger of being overthrown.

L. CONTRACTUAL APPOINTMENTS

What was introduced a few years back as Clock Hour Basis (CHB) teacher was the most condemnable form of appointments of teachers. In view of the serve criticism from all sections of the community, CHB appointments were sparingly used. The Rastogi Committee, the UGC and the HRD Ministry were forced to recognise the Part Time teacher with scales of pay and placement benefits. This was the victory of the teachers movement at the end of the indefinite strike between 11th August and 5th September 1998. However, new laws are enacted at various levels including in Maharashtra for giving legal status to contractual appointments. The most shamefull act has been the introduction of the GR on SHIKSHAN SEVAK in the secondary schools and junior colleges from the academic year 2000-2001 with a consolidated salary which ranges from Rs. 2500 to Rs. 3500 per month for 10 months of each academic year excluding vacations which would be without pay. This is for teachers who are fully qualified. This is the gift of the Government of Maharashtra to the academic community for the 21st century which ushers in the bonded labour system for the post graduates and the Ph.D. holders. What is in store for the new appointees as teachers? To work as Shikshan Sevak with a maximum of Rs. 3500/- per month for 5 years! Why will any one enrol for B.Ed, B.P.Ed. courses? The aim of attracting the best national talents to the field of education and retaining them as teachers which has been repeatedly recomonded by Education Commissions and adopted by the HRD Ministry, is going to be a big joke in the context of the new law for appointment of Shikshan Sevaks.

M. ENDING ALL GRANTS-IN-AID

Efforts are on to end all grants-in-aid by compelling educational institutions to raise funds of their own. The centre and the States are toying with the idea of Autonomous Colleges. Accreditation of colleges under the NAAC with the aim of withdrawing grants to those institutions that do not come within the high brackets of accreditation, is another tool being developed. The UGC itself is being scuttled with reduction of alocation of funds worth several crores of rupees. There is a proposal for renaming the University Grants Commission (UGC) as the University Education Commission (UEC)

3. TASKS AHEAD

3.1 All these are part and parcel of the New Economic Policy and the New Policy Documents on Education. Just as it is happening in the Education Sector which affects all of us in the KG to PG category viz., the students, parents, teachers principals and managements of many of the grant-in aid institutions, in others sectors such as Electricity, Transportation, Communication, Public Distribution, Health & Hospitals, Railways, Banks and Insurance, virtually the same things are happening. The MSEB, the LIC, the GIC, the Nationalised and Co-operative Banks are all facing large scale retren chments. Not only no jobs are emerging for the younger generations but exist jobs are axed through various methods including VRS. Even such institutions as J.J. and G.T. Hospitals which have a long history of service to the poorer sections of the people, are being privatised which will makes the life of large sections of poor and middle class citizens miserable. In Banks,, while the government is going with retrenchment of staff including officers in the name of avoiding losses the government has done precious little to recover Rs. 58,000 crores that are due from the very rich sections of people including politicians and industrialists. The government has started calling these as non-performing assets (NPA) with a view to write off the same in due course of time without making any serious efforts to recover the same. The hidden agendas of central and state governments of the past have now become open agendas. The interest of the Nation is in peril by the economic policies compelled on the nation by the new capitalism. There is a threat to the very sovereignty of our nation. It is the reemergence of colonialism, or what is called Neo-Colonialism. The game is the same viz., control of the third world by the developed nations through Privatisation, Marketisation, Liberlisation, and Globalisation with the active role of the WB-IMF and the incursions into the third world countries by the Multinationals.

3.2 Unemployment is soaring and according to the projections of the ILO, India will have a startling figure of unemployment at 102 millions by 2001. The projections seem, by and large, to be coming right with the large retrenchments and the big number of VRS being forced on the employees all over the country including at the central and state governments as also in the public and state sectors. The ban order on employment issued by the Government of Maharashtra has affected the educational institutions beyond repair.

3.3 Only a united action of all categories of employees from the private sector to the central and state sectors for a reversal of the economic policies and priorities, can change the situation for better. Forging links with other existing machinery, viz., Trade Union Joint Action Committee (TUJAC) and the Co-ordination Committee of teachers organisation in Bombay (CCTOB) will have to be strengthened. This machinery will have to be used to organise struggles and agitations based on the integral understanding of the political economy of our country. The reversal of economic policy however, will need a change of rulers from those who support the present economic philosophy to those who oppose the same and who will be ready to work out an alternative economic philosophy. The tasks no doubt is difficult but not impossible given the present level of dissatisfaction of the working class and the other employees including teachers. In unifying the various sections of employees and putting across to them the economic catastrophe emerging from the theory of aggressive capitalism under the multinationals and the dictats of the WB and the IMF, the intellectuals have to play a very important role. We, the teachers, who form the major part of that section of intellectuals, have a big responsibility to shoulder. It is only through such united struggle that it will be possible to make the dreams of our freedom fighters and aspirations of the people that were aroused before our independence to bring the masses into the freedom movement, come true.

***** TM Vol. 2 October, 2000 *****

NUTA BULLETIN (Fortnightly Journal of NAGPUR UNIVERSITY TEACHERS' ASSOCIATION) **CHIEF EDITOR :** Prof. A.G.Somvanshi,Shankar Nagar, AMRAVATI-444 606. **EDITOR :** Prof. S.S. Gawai 1,Abhinav State Bank Colony, Chaprashi Pura, Camp, AMRAVATI 444 602. **PUBLISHER :** Prof. S.R. Kalmegh Lahari Apartment, Keshao Colony, Camp, AMRAVATI 444 602. Type Setting at NUTA Bulletin Office, Phundkar Bhavan, Behind Jain Hostel, Maltekadi Road, Amravati-444 601. **PRINTED AT** Bokey Offset, Gandhi Nagar, Amravati. (M.S) **REGD NO. ATI 263** Licenced to post without prepayment **LICENCE NO. ATI 10** Name of the Posting office : **R.M.S. Amravati.**
Date of Posting : **04.12.2000**

If Undelivered , please return to : NUTA Bulletin Office, Phundkar Bhavan, Behind Jain Hostel, Maltekadi Road, **Amravati-444 601**.

To,...
....
....
....
....